

*Luther
glede*

Bakgrunnen for arbeidet med framtidig kirkeordning

Per Kristian Aschim
Seniorrådgiver i Kirkerådet,
Den norske kirke

november 2010

*Luther
glede*

To linjer i Kirkeordningsarbeidet

1. Linjen fra "Samme kirke – ny ordning" (2002). Kirkelig reformarbeid og kirkelige reformønsker.
2. Linjen fra NOU 2006:2 "Staten og Den norske kirke" (Gjønnes-utvalget) til Stat-kirke-forliket 2008 og oppfølgingen av dette.

*Luther
glede*

1. Kirkelig reformarbeid: dokumenter og prosesser

- *Samme kirke – ny ordning* (2002) (Bakkevig-utvalget (I)) – med høring
- Prosjekt kirkelige reformer 2003-2006 - forsøksvirksomhet og utredningsarbeid
- *Den norske kirkes identitet og oppdrag* (KM 11/04)
- *Kirkelige reformer* (KM 8/05) – kirkelig organisering og arbeidsgiverspørsmål / kirkelig inndeling

*Luther
glede*

Kirkelig reformarbeid: dokumenter og prosesser

- *Grunnlovsforankring, kirkelov og kirkeordning (KM 8/07)*
- *Ordning for valg av biskop/revisjon av ordning for bispenominasjon (KM 9/07)*
- *KM 10/08 om St. meld. 17 (2007-2008) Staten og Den norske kirke*

*Luther
glede*

Plan for utvikling av kirkeordningen (KR 30/09)

- Vedtatt av Kirkerådet mai 2009
- Plan for utredninger, forsøk og kirkemøtesaker på kirkeordningsfeltet
- Må revideres etter hvert som politiske rammer og forutsetninger blir klargjort

*Luther
glede*

2. NOU 2006:2

Staten og Den norske kirke ("Gjønnes-
utvalget")

Bred høringsprosess

Kirkemøtets høringsuttalelse (KM 8/06)

*Luther
glede*

NOU 2006:2 Staten og Den norske kirke: tre modeller

Modell 1

(Mel: Gamle Svarten)

Stat og kirke, kamratar på vida färden.
Statens kirke, den bäste här i världen,
när din vandringsfärd är över,
vänta gröna ängars klöver
på dig, min trogne gamle vän.

*Luther
glede*

NOU 2006:2 Tre modeller

Modell 3

(mel: Din tanke er fri)

Din kirke er fri, hvem tror du den finner.
Den flykter forbi, slik skygger forsvinner.
Den kan ikke brennes, av fiender
kjennes.

Og slik vil det alltid bli: Din kirke er fri.
Og slik vil det alltid bli: Din kirke er fri.

*Luther
glede*

NOU 2006:2: Modell 2

(mel: Du er du og du duger)

Bundet til staten? Fri som en fugl?

Eller midt i mellom? Eller midt i mellom?

Bundet til staten? Fri som en fugl?

Eller midt i mellom? Eller midt i mellom?

Du er du og du duger.

Du er du og du duger.

Du er du og du duger, og du passer
perfekt i Guds plan.

*Luther
glede*

Stat-kirke-forliket 10.april 2008

- Avtale mellom alle de 7 politiske partiene representert på Stortinget 2005-2009
- Gjelder til utgangen av stortingsperioden 2009-2013
- Grunnlovsendringer våren 2012
- Nødvendige utredninger, lovforberedelser og lovteknisk gjennomgang gj.føres så snart som mulig
- Følger opp **NOU 2006:2** *Staten og Den norske kirke*
 - (Gjønnes-utvalget) – med høring
- Følges opp i **St.meld. nr. 17** (2007-2008)
- Kirkemøtets vedtak KM 10/08 vedrørende St.meld. nr. 17 (2007-2008)

*Luther
glede*

Mål - grunnlovsendringer

- **Mål:** utnevning av biskoper og proster overføres fra kirkelig statsråd til kirkelig organ som kirkemøte eller bispedømmeråd
- **Følge:** Da kan kirkelig statsråd avvikles
- **Forslag om endringer i grunnloven** §§ 2, 4, 12, 16, 21, 22 og 27

*Luther
glede*

Forutsetning

Gjennomføring av demokratireform innen 2011 (reelle valgmuligheter, økt bruk av direktevalg og kirkevalg samtidig med offentlige valg)

*Luther
glede*

Ny § 16 – nøkkelparagraf

§ 16 endres til: "Alle Indvaanere af Riget have fri Religionsøvelse. *Den norske kirke, en evangelisk-luthersk kirke, forbliver Norges folkekirke og understøttes som saadan af Staten. Nærmere Bestemmelser om dens ordning fastsættes ved Lov. Alle Tros- og Livssynssamfund skal understøttes paa lige Linje.*

*Luther
glede*

Elementer i statskirkeordn som videreføres (ut perioden 2009-2013)

- Dnk forankres i grunnlov og egen kirkelov
- defineres ikke som eget rettssubjekt
- Biskop, prost, prest, sentrale og regionale tilsatte fortsatt statstjenestemenn/staten som arb.giver. Fortsatt statlig lønn
- BDR og sentralkirkelige råd fortsatt del av statsforvaltningen
- Fortsatt kommunal forpliktelse å finansiere den lokale kirkes virksomhet
- Kommunal representasjon i kirkelig fellesråd videreføres som i dag

*Luther
glede*

Forliket om finansiering og gravferd

- Dagens finansieringsordninger for Den norske kirke – og for andre tros- og livssynssamfunn videreføres. Ikke medlemsavgift i Dnk
- Gravferdsloven videreføres, men tilpasses minoritetene (jfr. høringsnotat sak KM 9/10)
- Livssynsnøytrale seremonirom – lovfesting av kommunalt ansvar

*Luther
glede*

Tre temakretser i arbeidet med kirkeordning

1. Følger av stat-kirke-forliket
(Valg/demokrati, tilsetting biskop/prost, revisjon av kirkelov)
2. Kirkelige reformtemaer
(Organisering – oppgaver, tjenester, nivåer, arb.giveransvar, finansiering)
3. Teologiske aspekter ved kirkeordningen
(Kirkens oppdrag, 'embete' og 'råd', menighetsforståelse)

